

СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ЗАЛУЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ В ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

STRATEGIC GUIDELINES FOR ATTRACTING FOREIGN INVESTMENTS IN THE ECONOMY OF UKRAINE

У статті досліджено стратегічні орієнтири залучення іноземних інвестицій в економіку України в контексті сучасних викликів. Проаналізовано ключові фактори впливу на інвестиційну привабливість країни, визначено пріоритетні сектори для інвестування та оцінено ефективність існуючих механізмів державного регулювання. Систематизовано проблемні аспекти залучення інвестицій в країну, серед яких: безпекові ризики, інституційні обмеження, макроекономічна нестабільність та недостатній розвиток фінансового ринку. Запропоновано стратегічні напрями покращення інвестиційного клімату, що включають розвиток інфраструктурних проєктів, стимулювання інвестицій у високотехнологічні галузі, підтримку відновлюваної енергетики та аграрного сектору, створення спеціальних економічних зон, вдосконалення механізмів державно-приватного партнерства.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, економічне зростання, повоєнне відновлення, інвестиційний клімат, стратегічні орієнтири, інвестиційна привабливість, державне регулювання.

УДК 330: 339.727.22

DOI: <https://doi.org/10.32782/bses.91-6>

Космідайло І.В.¹

к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту,
фінансів та інформаційних технологій,
Уманська філія Приватного вищого
навчального закладу
«Європейський університет»

Білокінь О.В.²

здобувач PhD третього рівня освіти,
Приватний вищий навчальний заклад
«Європейський університет»

Kosmidailo Inna

Uman Branch of Private
Higher Education Establishment
"European University"

Bilokin Oleksii

Private Higher Education Establishment
"European University"

The article examines the strategic guidelines for attracting foreign investment to the Ukrainian economy in the context of modern challenges. The key factors influencing the country's investment attractiveness are analyzed, priority sectors for investment are identified, and the effectiveness of existing state regulation mechanisms is assessed. A SWOT analysis is carried out, which revealed Ukraine's competitive advantages (geographical location, natural resources, high level of education of the population) and the main challenges (corruption, imperfect regulatory environment, limited access to financing). Problematic aspects of attracting investment are systematized, including: security risks, institutional restrictions, macroeconomic instability, and insufficient development of the financial market. Strategic directions for improving the investment climate are proposed, including the development of infrastructure projects, stimulating investment in high-tech industries, supporting renewable energy and the agricultural sector, creating special economic zones, and improving public-private partnership mechanisms. The author found that despite the existing risks, there is a gradual recovery of investment activity, which is confirmed by the positive dynamics of capital inflows in 2023–2024 and the growth of international investor confidence. The article also emphasizes that an important tool for stimulating investment is the introduction of international mechanisms for insurance of military risks, which allow minimizing risks for private investors. The importance of coordinating the efforts of state bodies, the business community and international partners for the successful implementation of the identified strategic guidelines is substantiated. It is concluded that the effective implementation of the proposed measures will contribute not only to an increase in the volume of foreign investment, but also to a qualitative transformation of the national economy, an increase in the level of employment, stimulation of innovative activity and strengthening the competitive advantages of domestic enterprises in international markets.

Keywords: foreign direct investment, economic growth, post-war recovery, investment climate, strategic guidelines, investment attractiveness, state regulation.

Постановка проблеми. Актуальність дослідження обумовлена нагальною потребою у прискореному відновленні та довгостроковій стійкості національної економіки в умовах глобальних трансформацій. У сучасних реаліях геополітичних викликів, структурних реформ і поглиблення євроінтеграційних процесів залучення іноземного капіталу стає не лише ключовим інструментом економічного зростання, а й важливим чинником забезпечення макроекономічної стабільності, технологічної модернізації та конкурентоспроможності національного господарства. Водночас формування сприятливого інституційного середовища, покращення інвестиційного клімату та створення ефективних механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) залишаються актуальними завданнями державної політики. Тривала військова агресія РФ проти України спричинила значні руйнування інфраструктури, падіння

виробничих потужностей та зростання інвестиційних ризиків, що ускладнює залучення капіталу. Водночас, у післявоєнний період очікується активізація процесів відбудови, що може стати потужним стимулом для залучення іноземних інвесторів та формування нових економічних можливостей. Враховуючи ці загрози, необхідним є ґрунтовний аналіз стратегічних орієнтирів інвестування, визначення інструментів стимулювання притоку капіталу, а також розробка рекомендацій щодо оптимізації регуляторного забезпечення. Дослідження цього питання сприятиме формуванню цілісної концепції інвестиційної політики України, що відповідатиме сучасній ситуації в економіці та забезпечить стійкий розвиток національного господарства в умовах інтеграції до світової економічної системи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі питання залучення іноземних

¹ ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2836-3033>

² ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-5372-642X>

інвестицій розглядається з позиції різних концептуальних підходів. У процесі дослідження впливу прямих іноземних інвестицій (ПІІ) на економіку України проаналізовано значний масив наукових праць вітчизняних дослідників. Зокрема, теоретико-методологічні засади моделювання впливу ПІІ в умовах повоєнної відбудови ґрунтовно досліджено у праці І.Г. Бабець [1]. Воєнний контекст залучення іноземних інвестицій та їх особливості в умовах збройної агресії розкрито у дослідженні В.В. Варцаби [2]. Соціальні аспекти впливу ПІІ та їх роль у забезпеченні сталого розвитку висвітлено у працях В.Е. Грамотнєва [3] та колективу авторів Е.Е. Романюти, І.А. Качана, Д.В. Кравчука [8]. Особливості розвитку портфельних інвестицій та їх взаємозв'язок з ПІІ досліджено О.А. Задосю та В. С. Фоменком [4]. Євроінтеграційний вектор інвестиційних процесів та їх вплив на економіку України розкрито у дослідженні НО. Ковальчук [5], а інституційні аспекти скринінгу прямих ПІІ – С. С. Кучерявенком [6]. Механізми залучення іноземних інвестицій та їх вдосконалення в сучасних умовах висвітлено у роботі В.М. Мацуки [7]. Фінансові аспекти залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного стану проаналізовано такими авторами як М.В. Тимоць та Г.І. Стахів [9]. Сучасні тенденції інвестування в Україні досліджено колективом авторів, зокрема В.В. Чернега, А.Л. Полозун, А.В. Касьян [10]. Особливості надходження ПІІ та їх секторальний розподіл розкрито у праці І.О. Хоменко, Л.М. Волинець, А.О. Шамкала [11]. Вищезазначений науковий доробок формує комплексне теоретико-методологічне підґрунтя для дослідження впливу ПІІ на національну економіку та розробки практичних рекомендацій щодо вдосконалення інвестиційної політики держави. Водночас, сучасні дослідження міжнародних організацій, таких як Світовий банк, МВФ та UNCTAD, містять емпіричні дані щодо впливу інституційного середовища, корупційних ризиків та воєнних конфліктів на динаміку інвестиційних потоків. Узагальнення цих підходів дозволяє сформувати комплексне бачення стратегічних орієнтирів залучення іноземних інвестицій в економіку України.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування стратегічних орієнтирів залучення іноземних

інвестицій в економіку України, враховуючи сучасні виклики та перспективи їх розвитку. У процесі дослідження передбачається ідентифікація ключових факторів, що впливають на інвестиційну привабливість країни, а також аналіз ефективності існуючих механізмів державного регулювання. Важливим аспектом є формування рекомендацій щодо вдосконалення інвестиційної політики, спрямованої на мінімізацію ризиків, стимулювання припливу капіталу та забезпечення стійкого економічного зростання держави.

Виклад основного матеріалу дослідження.

В умовах глобалізації світогосподарських зв'язків та інтенсифікації міжнародного руху капіталу особливої актуальності набуває дослідження впливу ПІІ на трансформаційні процеси в економіці України. Імплементация ефективних механізмів залучення іноземного капіталу детермінується необхідністю модернізації виробничих потужностей, впровадження інноваційних технологій та підвищення конкурентоспроможності національної економіки на світових ринках. Каталізатором економічного зростання виступає трансфер передових технологій та управлінських практик через канали прямого іноземного інвестування, що сприяє інтеграції вітчизняних підприємств у глобальні ланцюги створення доданої вартості та диверсифікації експортного потенціалу країни. Водночас, мультиплікативний ефект від залучення ПІІ проявляється у стимулюванні розвитку суміжних галузей економіки, створенні нових робочих місць, збільшенні податкових надходжень до загального бюджету та активізації підприємницької діяльності в країні-реципієнті інвестицій. Детермінантами ефективності іноземного інвестування виступають інституційна спроможність держави, рівень розвитку людського капіталу та якість регуляторного середовища. Акцентація уваги на залученні ПІІ у високотехнологічні сектори економіки створює передумови для структурної трансформації національного господарства та підвищення його резистентності до зовнішніх шоків та криз.

В межах дослідження здійснено SWOT-аналіз залучення іноземних інвестицій в економіку України (табл. 1).

Таблиця 1

SWOT-аналіз залучення іноземних інвестицій в економіку України

Сильні сторони (Strengths)	Слабкі сторони (Weaknesses)
географічне розташування, значний природно-ресурсний потенціал, високий рівень освіченості населення, інтеграція у європейський ринок.	високий рівень корупції, нестабільне регуляторне середовище, недостатній рівень захисту прав інвесторів, обмежена доступність фінансування.
Можливості (Opportunities)	Загрози (Threats)
відновлення країни після війни, розширення економічних зв'язків із ЄС, впровадження інноваційних технологій, розвиток державних програм підтримки інвесторів, залучення інвестицій у відновлювану енергетику та екологічно чисті технології.	воєнні ризики, глобальна економічна нестабільність, можливі геополітичні ускладнення, нестабільність валютного курсу.

Джерело: складено авторами

Проведений SWOT-аналіз демонструє наявність як значних конкурентних переваг України (вигідне географічне розташування, природно-ресурсний потенціал, інтеграція у європейський економічний простір), так і суттєвих викликів (високий рівень корупції, недосконале регуляторне середовище, обмежений доступ до фінансування). Водночас відкриваються нові можливості, пов'язані з післявоєнною відбудовою країни, розширенням економічної співпраці з ЄС та впровадженням інноваційних технологій.

Розглянемо ключові проблемні аспекти залучення іноземних інвестицій в економіку України:

- військова агресія з боку РФ створює значні безпекові ризики для інвесторів. Це стосується як фізичної безпеки активів, так і загальної макроекономічної стабільності держави;

- недостатньо розвинена інституційна інфраструктура інвестиційного ринку. Зокрема, спостерігається недосконалість нормативно-правової бази, що регулює інвестиційну діяльність, а також наявність бюрократичних перешкод при реєстрації та веденні бізнесу;

- високий рівень корупції та недостатня прозорість судової системи значно знижують довіру потенційних інвесторів. Відсутність ефективних механізмів захисту прав власності та виконання контрактів створює додаткові ризики для іноземного капіталу;

- макроекономічна нестабільність, що проявляється у волатильності національної валюти, високому рівні інфляції та значному дефіциті державного бюджету, ускладнює довгострокове планування інвестиційної діяльності;

- недостатній розвиток фінансового (в т. ч. фондового) ринку та обмежений доступ до кредитних ресурсів створюють перешкоди для ефективної реалізації інвестиційних проектів. Це особливо актуально для середніх та малих підприємств, які потребують додаткового фінансування для розширення діяльності.

Окрім того, варто відзначити проблему недостатньої розвиненості інфраструктури, зокрема транспортної та енергетичної, що може збільшувати операційні витрати інвесторів та знижувати привабливість інвестиційних проектів. Наявність цих проблемних аспектів вимагає комплексного підходу щодо їх вирішення та розробки ефективної

державної політики щодо покращення інвестиційного клімату в країні.

Одним із ключових факторів, що визначають стійкість та динаміку економічного розвитку України, є ПІІ, які забезпечують необхідні ресурси для модернізації виробничих потужностей, технологічних інновацій та розвитку інфраструктури. Оцінка їхнього впливу на різні сектори економіки є важливим етапом у розумінні ролі іноземного капіталу в структурних перетвореннях країни. З огляду на це, наступним є розгляд статистичних даних, котрий дозволяє проаналізувати, який внесок іноземні інвестиції вносять у стабільність держави (табл. 2).

Динаміка ПІІ в Україні у 2020–2024 рр. характеризується значною волатильністю, зумовленою внутрішніми економічними факторами та зовнішніми викликами. У 2020 році зафіксовано значний відтік іноземного капіталу (-868 млн дол. США), тоді як виведення коштів з країни склало -6728 млн дол. США, що призвело до негативного сальдо (-950 млн дол. США) та динаміки -118,2%. У 2021 році спостерігалось суттєве покращення інвестиційного клімату: приплив ПІІ зріс до 6687 млн дол. США, а відтік капіталу становив -7555 млн дол. США, що зумовило позитивне сальдо (+6885 млн дол. США) (табл. 2).

У 2022 році, під впливом воєнних подій, рівень інвестування знизився до 1152 млн дол. США, а виведення капіталу сягнуло -5535 млн дол. США, що спричинило скорочення сальдо (+623 млн дол. США) та його динаміки (-91,0%). У 2023 році інвестиційна активність почала відновлюватися, що підтверджується зростанням припливу ПІІ до 4247 млн дол. США, скороченням відтоку до -3095 млн дол. США та збільшенням сальдо (+4205 млн дол. США) на 575,0%. У 2024 році темпи інвестування знизилися (3116 млн дол. США), однак скорочення виведення капіталу (-1131 млн дол. США) дозволило зберегти позитивне сальдо (+3227 млн дол. США), хоча його динаміка була від'ємною (-23,3%) [12]. Таким чином, показники ПІІ в Україні свідчать про нестабільність інвестиційного середовища, котра значною мірою обумовлена як макроекономічними чинниками, так і наслідками війни.

Відзначимо, що відповідно до результатів дослідження «Індекс інвестиційної привабливості України», проведеного European Business Association

Таблиця 2

Прямі іноземні інвестиції в Україні з 2020 по 2024 рр., млн. дол. США

Роки	ПІІ в Україну		ПІІ з України		Сальдо	
2020	-868	-6728	82	-566	-950	-118.2%
2021	6687	7555	-198	-280	+6885	-824.7%
2022	1152	-5535	529	727	+623	-91.0%
2023	4247	3095	42	-487	+4205	575.0%
2024	3116	-1131	-111	-153	+3227	-23.3%

Джерело: складено авторами на основі [12]

(Європейською Бізнес Асоціацією, ЕБА) серед 80 директорів першочергових українських й міжнародних компаній інтегральний показник Індексу в 2024 р. продемонстрував зростання – до 2,49 балів з 5 можливих (для порівняння у 2023 р. – 2,44 балів). Так, понад 1/3 компаній – членів ЕБА мали або мають інвестпроекти в Україні у 2022–2024 рр. Середня сума інвестицій – 3–8 млн дол. США. Втім, незважаючи на триваючі воєнні дії, Україна продовжує демонструвати позитивну динаміку в залученні іноземного капіталу. Така позитивна тенденція свідчить про збереження довіри міжнародних інвесторів до української економіки та її потенціалу, навіть в умовах значних геополітичних викликів й загроз [13; 14].

Так, у середині квітня 2024 року Європейський Союз запровадив стратегічну ініціативу Ukraine Investment Framework (UIF), що є невід'ємною частиною програми Ukraine Facility, спрямованої на стимулювання масштабних інвестицій в українську економіку. Ця комплексна програма включає два ключові механізми підтримки: систему гарантій обсягом 7,8 млрд євро для мінімізації інвестиційних ризиків, зокрема пов'язаних із безпековою ситуацією, а також пакет фінансової підтримки розміром 1,5 млрд євро у формі грантів, змішаного фінансування та технічної допомоги. За прогнозами, реалізація UIF має потенціал залучити інвестиції загальним обсягом до 40 млрд євро як з державного, так і з приватного секторів, створюючи прецедент для подальших інвестиційних рішень приватного бізнесу та закладаючи фундамент для потужного припливу капіталу у відновлення України після покращення безпекової ситуації.

Залучення іноземних інвестицій в Україну потребує синергійного реформування ключових державних інституцій, включаючи судову систему, правоохоронні органи, податкову та митну служби, а також посилення механізмів захисту прав власності. Особливої актуальності набуває проблема дефіциту трудових ресурсів, що становить новий виклик для потенційних інвесторів. Водночас, аграрний сектор України зберігає виняткову інвестиційну привабливість, зумовлену найбільшими у світі запасами чорноземів та сприятливими кліматичними умовами для диверсифікованого рослинництва. Постійне впровадження інноваційних агротехнологій сприяє підвищенню вартості земельних активів та стимулює подальше зростання інвестицій у цю галузь. Додатковим перспективним напрямом для інвестування виступає ринок нерухомості в західних областях України, який демонструє значний потенціал для капіталовкладень [14].

ІТ-сектор України демонструє значний потенціал для подальшого розвитку, що підтверджується порівняльним аналізом зайнятості: при середньому показнику залучення працівників у ІТ-галузі

в країнах ЄС на рівні 4,8%, в Україні станом на 2023 рік цей показник становив лише 2,7%, перевищуючи серед країн ЄС тільки Румунію та Грецію. Така диспропорція, у поєднанні з відносно низькими початковими інвестиційними витратами, створює сприятливі умови для капіталовкладень у цю сферу. Водночас, у постконфліктний період очікується суттєве зростання інвестиційної активності у секторі відбудови критичної інфраструктури, включаючи житлові об'єкти, транспортні комунікації та міську інфраструктуру, що, свою чергу, стимулюватиме розвиток виробництва будівельних матеріалів та створить нові інвестиційні можливості у цьому сегменті [14].

Серед позитивних новел констатуємо той факт, що на міжнародній конференції у Лугано в липні 2024 року було презентовано комплексну стратегію відбудови України, розраховану на десятирічний період і схвалено прийняту міжнародною спільнотою. Стратегічною метою цього масштабного проєкту визначено трансформацію української економіки до 2032 року з перехідного стану до економіки, що динамічно розвивається. Для практичної реалізації цих амбітних планів створено інноваційну цифрову платформу Advantage Ukraine, котра акумулює понад півтисячі різноманітних інвестиційних проєктів та можливостей у десяти ключових секторах економіки, що суттєво спрощує процес залучення іноземних інвестицій [15].

Відмітимо, що в Україні була розроблена компанією EY в Україні за підтримки Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» у співпраці з ключовими державними інституціями, включаючи Офіс Національної Інвестиційної Ради, Міністерство економіки України та UkraineInvest Національна Стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. Цей стратегічний документ, орієнтований на міжнародну інвестиційну спільноту та українські інституції у сфері залучення інвестицій, пропонує комплексний підхід до стимулювання притоку ПІІ через розвиток як міжсекторальних напрямів (приватизація, експортне просування, цифрова трансформація), так і галузевих стимулів. Стратегія містить детальні рекомендації щодо підвищення інвестиційної привабливості України для потенційних іноземних інвесторів у контексті релокації виробничих потужностей та започаткування нового бізнесу, структурована у 3 ключових розділах: макроекономічний аналіз поточного стану ПІІ, секторальні аналітичні матеріали та стратегічний План Дій із Візією до 2030 р. [16; 17].

З початку 2024 р. запроваджено законодавче регулювання страхування інвестицій від воєнних ризиків в Україні (Закон України Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків

від 22.11.2023 № 3497-IX) [18], що суттєво розширило повноваження Експортно-кредитного агентства (ЕКА). Відповідно до нового законодавства, ЕКА отримало право здійснювати страхування та перестраховування від воєнних та політичних ризиків задля захисту фінансових інтересів як вітчизняних, так і зарубіжних інвесторів, чії інвестиції спрямовані на розвиток об'єктів інфраструктури та виробничих потужностей у сфері переробної промисловості, а також на стимулювання експорту українських товарів, робіт та послуг.

Верховна Рада України, прагнучи створити сприятливий інвестиційний клімат та стимулювати регіональний економічний розвиток, ухвалила Закон України «Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями в Україні» від 17.12.2020 р. №1116-IX [19], котрий було модифіковано у вересні 2024 р. відповідно до умов воєнного стану. Цей законодавчий акт спрямований на залучення стратегічних інвесторів шляхом надання державної підтримки масштабним інвестиційним проєктам у пріоритетних галузях економіки, включаючи переробну промисловість, видобуток та збагачення корисних копалин, транспортно-логістичну інфраструктуру, складське господарство, поштово-кур'єрську діяльність та охорону здоров'я. Для отримання передбаченої законом державної підтримки інвестиційні проєкти мають відповідати встановленим критеріям: мінімальний обсяг інвестицій має становити еквівалент 12 млн євро, а термін реалізації не повинен перевищувати п'ятирічний період.

То ж розглянувши бекграунд унормування ПІІ, вважаємо, що у цьому контексті варто систематизувати та уніфікувати стратегічні напрями залучення іноземних інвестицій в економіку України на середньострокову перспективу, котрі включатимуть наступні ключові вектори та кроки. Розглянемо їх. По-перше, розвиток інфраструктурних проєктів, зокрема модернізація транспортної та логістичної мережі, реконструкція енергетичних об'єктів і впровадження новітніх технологій у комунальній сфері. По-друге, стимулювання інвестицій у високотехнологічні галузі, включаючи інформаційні технології, машинобудування та біотехнології, що забезпечить конкурентоспроможність національної економіки. По-третє, залучення інвестицій у відновлювану енергетику та екологічно чисті технології, що відповідає глобальним тенденціям сталого розвитку та декарбонізації. По-четверте, підтримка аграрного сектору через інвестування в інноваційні агротехнології, розвиток агропромислової інфраструктури та впровадження сучасних методів збереження ресурсів. По-п'яте, створення спеціальних економічних зон і стимулюючих механізмів для інвесторів, включаючи податкові пільги, гарантії прав власності та захисту інвесторів. По-шосте, розвиток фінансового сектору,

включаючи залучення інвестицій у банківську систему, страхування та венчурні фонди для розширення доступу до капіталу та фінансування бізнес-проєктів. По-сьоме, стимулювання партнерства між державою та приватними інвесторами через механізми концесій, ДПП та корпоративного управління. По-восьме, створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу через удосконалення регуляторної політики, спрощення процедур відкриття бізнесу та залучення цільових інвестиційних програм.

Комплексна реалізація цих напрямів сприятиме активізації інвестиційних потоків, зміцненню економічного потенціалу України та інтеграції в міжнародні економічні процеси. Формування стабільного інвестиційного клімату стане основою для довгострокового економічного розвитку та забезпечить базис для сталого зростання добробуту населення.

Висновки. Проведене дослідження підтверджує необхідність подальшого вдосконалення механізмів залучення ПІІ з урахуванням специфіки післявоєнного відновлення економіки та євроінтеграційних прагнень України. Це створить передумови для формування конкурентоспроможної економічної системи, здатної ефективно відповідати на виклики сучасного глобалізованого світу. Систематизація проблемних аспектів залучення іноземних інвестицій дозволила виявити ключові перешкоди, серед яких: безпекові ризики внаслідок військової агресії, недостатньо розвинена інституційна інфраструктура інвестиційного ринку, високий рівень корупції, макроекономічна нестабільність та обмежений розвиток фінансового ринку. У контексті стратегічних напрямів залучення іноземних інвестицій визначено пріоритетні вектори державної політики. Першочергового значення набуває розвиток інфраструктурних проєктів, включаючи модернізацію транспортної мережі та енергетичного сектору.

Імплементация запропонованих стратегічних напрямів потребує координації зусиль органів державної влади, бізнес-спільноти та міжнародних партнерів. Важливим елементом є забезпечення прозорості та передбачуваності державної політики, що підвищить довіру інвесторів та сприятиме формуванню позитивного інвестиційного іміджу України. Успішна реалізація окреслених стратегічних орієнтирів сприятиме не лише збільшенню обсягів іноземних інвестицій, але й якісній трансформації національної економіки. Водночас важливим є постійний моніторинг та комплекс ефективності впроваджуваних заходів та їх адаптація до змінних умов зовнішнього середовища. У довгостроковій перспективі це забезпечить стійке економічне зростання, підвищення добробуту суспільства та успішну інтеграцію України у глобальний економічний простір.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Бабець І. Моделювання впливу прямих іноземних інвестицій на економіку України в умовах повоєнної відбудови. *Галицький економічний вісник*. 2023. № 1 (80). С. 131–143. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.131 (дата звернення: 01.02.2025).
2. Варцаба В. В. Прямі іноземні інвестиції в Україні: воєнний контекст. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія Економіка*. 2024. № 1(63). URL: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/303414> (дата звернення: 01.02.2025).
3. Грамотнєв В. Соціальний вимір прямих іноземних інвестицій в Україні. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-64> (дата звернення: 01.02.2025).
4. Задоя О. А., Фоменко В. С. Тенденції розвитку портфельних іноземних інвестицій в Україні. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2021. № 1 (30). URL: <https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/2021/1/6.pdf> (дата звернення: 01.02.2025).
5. Ковальчук Н. О. Прямі іноземні інвестиції в Україну в умовах інтеграції до Європейського Союзу. *Бізнес-інформ*. 2023. № 3. С. 38–42. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2023-3-38-42>. (дата звернення: 01.02.2025).
6. Кучерявенко С. Скринінг прямих іноземних інвестицій. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2024. Вип. 32, 1. С. 75–89. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2024\(132\)06](https://doi.org/10.31617/3.2024(132)06). (дата звернення: 01.02.2025).
7. Мацука В. М. Механізм залучення іноземних інвестицій в економіку України. *Ефективна економіка*. 2024. № 1. С. 1–23. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.38> (дата звернення: 01.02.2025).
8. Романюта Е. Е., Качан І. А., Кравчук Д. В. Вплив прямих іноземних інвестицій на сталий розвиток. *Здобутки економіки: перспективи та інновації*. 2024. №(9). DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13326301> (дата звернення: 01.02.2025).
9. Тимоць М., Стахів Г. Фінансові аспекти залучення іноземних інвестицій в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. (47). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-70> (дата звернення: 01.02.2025).
10. Чернега В., Полозун А., Касьян А. Сучасні тенденції інвестування в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. (44). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-78> (дата звернення: 01.02.2025).
11. Хоменко І., Волинець Л., Шамкало А. Особливості надходження прямих іноземних інвестицій та їхній вплив на економіку України. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2021. № 1 (25). С. 15–26. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-15-26](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-15-26) (дата звернення: 02.02.2025).
12. Прямі іноземні інвестиції (ПІІ) в Україну. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (дата звернення: 03.02.2025).
13. 70% опитаних компаній інвестуватимуть в Україну попри війну. URL: <https://eba.com.ua/70-opytanyh-kompanij-investuvatymut-v-ukrayinu-poruy-vijnu/> (дата звернення: 03.02.2025).
14. Інвестиційний клімат в Україні: виклики та перспективи 2025 року. URL: <https://unba.org.ua/publications/9914-investicijnij-klimat-v-ukraini-vikliki-ta-perspektivi-2025-roku.html> (дата звернення: 03.02.2025).

15. Інвестиції в Україну та відновлення економіки. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki> (дата звернення: 03.02.2025).

16. Національна стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. UKRAINEINVEST. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/fdi-strategy/> (дата звернення: 03.02.2025).

17. Національна стратегія збільшення прямих іноземних інвестицій в Україну. Розділ 3: План Дій. USAID. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/FDI-Strategy-Section-3-Action-Plan-UKR-1.pdf> (дата звернення: 03.02.2025).

18. Про внесення змін до Закону України «Про фінансові механізми стимулювання експортної діяльності» щодо страхування інвестицій в Україні від воєнних ризиків: Закон України від 22.11.2023 № 3497-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (дата звернення: 03.02.2025).

19. Про державну підтримку інвестиційних проєктів зі значними інвестиціями в Україні: Закон України від 17.12.2020 № 1116-IX. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (дата звернення: 03.02.2025).

REFERENCES:

1. Babets I. (2023) Modeliuvannia vplyvu priamykh inozemnykh investytsii na ekonomiku Ukrainy v umovakh povoiennoi vidbudovy [Simulation of the impact of foreign direct investment on the Ukraine's economy in the conditions of post-war reconstruction]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk – Galician economic journal*, vol. 80, no 1, pp. 131–143. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2023.01.131 (accessed February 1, 2025)
2. Versaba V.V. (2024) Pryami inozemni investicii v Ukraini: voenni kontekst [Foreign direct investment in ukraine: military context]. *Naukoviy visnik Uzgorodskogo universitetu. Seriya Ekonomika – Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Economics Series*, no. 1 (63). Available at: <http://visnyk-ekon.uzhnu.edu.ua/article/view/303414> (accessed February 1, 2025)
3. Hramotniev V. (2024) Sotsialnyi vymir priamykh inozemnykh investytsii v Ukraini [Social dimension of foreign direct investment in ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, no. 66. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-64> (accessed February 1, 2025)
4. Zadoia O.A., Fomenko V.S. (2021) Tendentsii rozvytku portfelnnykh inozemnykh investytsii v Ukraini [Trends in the development of foreign portfolio investments in Ukraine]. *Yevropeyskyi vektor ekonomichnoho rozvytku – European vector of economic development*, vol. 1(30). Available at: <https://eurodev.duan.edu.ua/images/PDF/2021/1/6.pdf> (accessed February 1, 2025)
5. Kovalchuk N. O. (2023) Priami inozemni investytsii v Ukrainu v umovakh intehtatsii do Yevropeiskoho Soiuzu [Foreign Direct Investment In Ukraine in the Context of Integration Into the European Union]. *Biznes-inform – Business Inform*, vol. 3, pp. 38–42. Available at: <http://jnas.nbu.gov.ua/article/UJRN-0001404205> (accessed February 1, 2025)
6. Kucheriavenko S. (2024) Skryninh priamykh inozemnykh investytsii [Screening of direct Foreign

Investments]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, parvo – Foreign trade: economics, finance, law*, vol. 32, 1. pp. 75–89. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2024\(132\)06](https://doi.org/10.31617/3.2024(132)06). (accessed February 1, 2025)

7. Matsuka V. (2024) Mekhanizm zaluchennia inozemnykh investytsii v ekonomiku Ukrainy [Mechanism of attracting foreign investments in the economy of Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Effective economy*, vol. 1. pp. 1–23. <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.1.38> (accessed February 1, 2025)

8. Romanyuta E., Kachan I., Kravchuk D. (2024) Vplyv priamykh inozemnykh investytsii na stalyy rozvytok [The impact of foreign direct investment on sustainable development]. *Zdobutky ekonomiky: perspektyvy ta innovatsii – Achievements of the Economy: Prospects and Innovations*, vol. 9. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.13326301> (accessed February 1, 2025)

9. Tymots M., Stakhiv H. (2023) Finansovi aspekty zaluchennia inozemnykh investytsii v umovakh voiennoho stanu [Financial aspects of attracting foreign investment in the conditions of martial law]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-70> (accessed February 1, 2025)

10. Cherniha V., Polozun A., Kasian A. (2022) Suchasni tendentsii investuvannia v Ukraini [Current investment trends in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-44-78> (accessed February 1, 2025)

11. Khomenko I., Volynets L., Shamkalo A. (2021). Osoblyvosti nadkhodzhennia priamykh inozemnykh investytsii ta yikhniy vplyv na ekonomiku Ukrainy [Features of the inflow of foreign direct investment and their impact on the economy of Ukraine]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and Prospects of Economics and Management*, vol. 1(25), pp. 15–26. DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1\(25\)-15-26](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2021-1(25)-15-26) (accessed February 2, 2025)

12. Priami inozemni investytsii (PII) v Ukrainu [Foreign direct investment (FDI) in Ukraine]. Available at: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/fdi/> (accessed February 3, 2025)

13. 70% opytanykh kompanii investuvatymut v Ukrainu popry viinu [70% of surveyed companies plan

to invest in Ukraine despite the war]. Available at: <https://eba.com.ua/70-opytanyh-kompanij-investuvatymut-v-ukrayinu-popry-vijnu/> (accessed February 3, 2025)

14. Investytsiinyi klimat v Ukraini: vyklyky ta perspektyvy 2025 roku [Investment climate in Ukraine: challenges and prospects for 2025]. Available at: <https://unba.org.ua/publications/9914-investicijnij-klimat-v-ukraini-viklyki-ta-perspektivi-2025-roku.html> (accessed February 3, 2025)

15. Investytsii v Ukrainu ta vidnovlennia ekonomiky [Investments in Ukraine and economic recovery]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=62bfd716-8665-4a4c-9e2d-6325ba53b3c8&title=InvestitsiiVUkrainuTaVidnovlenniaEkonomiki> (accessed February 3, 2025)

16. Natsionalna stratehiia zbilshennia priamykh inozemnykh investytsii v Ukrainu [National Strategy to Increase Foreign Direct Investment in Ukraine]. UKRAINEINVEST. Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/fdi-strategy/> (accessed February 3, 2025)

17. Natsionalna stratehiia zbilshennia priamykh inozemnykh investytsii v Ukrainu. Rozdil 3: Plan Dii [National Strategy for Increasing Foreign Direct Investment in Ukraine. Section 3: Action Plan]. USAID Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/FDI-Strategy-Section-3-Action-Plan-UKR-1.pdf> (accessed February 3, 2025)

18. Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy “Pro finansovi mekhanizmy stymuliuvannia eksportnoi diialnosti” shchodo strakhuvannia investytsii v Ukraini vid voiennykh ryzykiv: Zakon Ukrainy vid 22.11.2023 № 3497-IX [On amendments to the Law of Ukraine “On Financial Mechanisms for Stimulating Export Activity” regarding insurance of investments in Ukraine against military risks: Law of Ukraine dated 22.11.2023 No. 3497-IX]. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3497-20#Text> (in Ukrainian)

19. Pro derzhavnu pidtryмку investytsiinykh proektiv zi znachnymy investytsiamy v Ukraini: Zakon Ukrainy vid 17.12.2020 № 1116-IX [On state support for investment projects with significant investments in Ukraine: Law of Ukraine dated 17.12.2020 No. 1116-IX]. Verkhovna Rada Ukrainy. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (in Ukrainian)